

ספר

השתטחות על קברי צדיקים

יגלה נוראות נפלאות מופעלת האדם הזוכה לבוא בכל פעם אל קברי צדיקים, וישפך שם שיחו ותפלתו אליו ותברך, ויתקבל ברחמים וברצון, כי במקום גניזתם של הצדיקים הקדושים, שם יש אור הנד והנך, והתפלות והבקשות מתקבלות שם ביותר בזכות הצדיקים הקדושים אשר בארץ המה.

מאת הרב הגאון הצדיק, חסידא ופרישא, עמוד האמונה, מנורה
הטהורה, המגלה והמפרסם אמתת מציאותו ותברך לכל העולם כלו.

מרו מוהרא"ש זכותו יגן עלינו

בנווי ומיסד על-פי דברי רבינו הקדוש והנורא, אור הגנוז והצפון,
ברצינא קדישא עלאה, אדונינו מורנו ורבינו

רבי נחמן מברסלב, זכותו יגן עלינו

ועל-פי דבריתלמידו, מורנו הגאון הקדוש, אור נפלא, אשר פלרוז לא אגיס ליה

רבי נתן מברסלב, זכותו יגן עלינו

הובא לדפוס ע"י חסידי ברסלב

עיה"ק ורושלים תוכב"א

הכתובת להשיג את הספר הקדוש הזה וכל ספרי
אדמו"ר מוהר"ן מברסלב זי"ע וספרי תלמידיו הקדושים

To obtain this and other Breslev publications:

היכל הקודש מאנסי
HEICHAL HAKODESH MONSEY
32 Dolson Rd.
347-733-7551

היכל הקודש וויליאמסבורג
HEICHAL HAKODESH WILLIAMSBURG
27 Skillman Street
718-384-1652

היכל הקודש קרית יואל
HEICHAL HAKODESH KIRYAS JOEL
8 Premishlan Way
845-243-0563

היכל הקודש קרית יואל
HEICHAL HAKODESH KIRYAS JOEL
8 Hayes Ct.
845-467-5299

בארץ ישראל:

מוסדות "היכל הקודש" חסידי ברסלב
שע"י עמותת "ישנח צדיק-קהילת ברסלב בגליל"
ברסייתדות ע"י כ"ק מוהרא"ש זצוק"ל

רחוב רבי נחמן מברסלב 1 ת.ד. 421 יבנאל 15225

טלפון רב קווי 04-6708356

פקס: 04-6708359

Visit our website: www.breslevcity.co.il

לשמוע השיעורים: 212-444-9191

Find our entire book selection at:

AMAZON.COM

To donate and/or sponsor one of our books please call: **845-248-1651**

קונטרס

הַשְׁתַּחֲוֹת עַל קְבְרֵי צַדִּיקִים

.א

צָרִיף שְׁתַּדַּע, אֱהוּבִי, בְּנִי, כִּי רַבְּנוּ ז"ל גָּלָה לָנוּ
 (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן קט), מַעֲנִין קְבֵר הַבְּעַל־
 שָׁם-טוֹב, זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ, שְׁטוֹב מְאֹד לִהְיוֹת שָׁם
 עַל קְבָרוֹ, וְאָמַר, כִּי "צַדִּיקִים יִרְשׁוּ אֶרֶץ" (תהלים
 לו, כט), הֵינּוּ שֶׁהַצַּדִּיקִים הָאֲמֵתִים יוֹרְשִׁים אֶרֶץ
 יִשְׂרָאֵל, שְׂזוּכִים שְׁמָקוֹם גְּנִיזָתָם הוּא קְדוֹשׁ בְּקִדְשֵׁי
 אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל מִמֶּשׁ, וְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל הִיא תְּקוּן גָּדוֹל
 לְפָנֵם הַבְּרִית, עֵינֵי שָׁם; נִמְצָא, מִי שְׂרוּצָה לְזָכוֹת
 לְתִקּוּן הַבְּרִית, יִהְיֶה רְגִיל לְבוֹא אֶל קְבְרֵי צַדִּיקִים
 אֲשֶׁר "צַדִּיקִים יִרְשׁוּ אֶרֶץ", וַיִּבְקֹשׁ רַחֲמִים עַל
 עַצְמוֹ, כִּי מְקוֹם קְבוּרַת הַצַּדִּיק הָאֲמֵת הוּא בְּחִינַת

ארץ ישראל, כי הצדיק הנאמת הוא בחינת משה, כמו שמצינו שהצדיקים קוראים זה לזה משה, כמו משה שפיר קאמרת (שפת קא:), ובמשה נאמר (דברים לד. ו): "ולא ידע איש את קברתו", ודרשו חכמינו הקדושים (ספרי ברכה): "ולא ידע איש את קבורתו" — אף משה אינו יודע מקום קבורתו, כי זכה בחיים חיותו להגיע אל בטול כזה, שנתבטל לגמרי לגבי האין סוף ברוך הוא, כי נכלל במקום שנכלל, עד שהוא בעצמו לא ידע מעצמו, כמו שכתוב (שמות טז, ז): "ונחננו מה" וגו', כי הוא נכלל לגמרי באין סוף ברוך הוא, עד שלא ידע מעצמו כלל, וזכה עוד בחיים חיותו להגיע אל בטול בתכלית הבטול, עד שהתורה העידה עליו (במדבר יב. ג): "והאיש משה ענו מאד מכל האדם אשר על פני האדמה", כי היה כל-כך בטל ומבטל בעיני עצמו, עד שלא היה נראה, ולא ראה את עצמו כלל, שזה עקר שלמות הבטול, וכל זה זכה עוד בחייו, ומכל שכן אחר הסתלקותו, שאז זכה לבטול אל האין סוף בתכלית השלמות שאין שלמות אחריה. ודבר זה טוב אצל כל צדיק וצדיק, שבחיים חיותו כל

יגיעתו וטרחתו ועבודתו בעבודת השם יתברך, היא רק להכליל בו יתברך, וכל קיום המצוות ולמוד התורה ותפלתו הם רק כדי לעשות נחת רוח לבורא יתברך שמו, ולהמשיך על עצמו הארה וזיו מהארת האין סוף ברוך הוא, וכן כל אחד כפי יגיעתו וטרחתו שהוא מתיגע וטורח בעבודת השם יתברך, כמו־כן זוכה להכליל באין סוף ברוך הוא, וממשיך על עצמו הארת האין סוף, עד שמגיע הזמן ומסתלק מזה העולם, והנשמה עולה למעלה והגוף נשאר בקבר, אז גם המקום שהוא נעשה קדוש בקדשת ארץ ישראל, בבחינת: "צדיקים יירשו ארץ", וכשבאים על קברו ומשתטחים עליו, אז נכללים בו, ועל־ידי־זה נכללים עם נפש הצדיק באור אין סוף, שהוא בחינת עולם הבא, ששם פלו טוב, ועל־ידי־זה נתבטל כל הרע, ונתכפרים כל העוונות, ועל־כן על־ידי־זה יכולים לזכות להשגות גדולות, מי שזוכה להדבק רוחא ברוחא, וליחד שם יחודים, פי על־ידי הרשימו שנשארת שם מהבטול של הצדיק, על־ידי־זה זוכים להשגת התורה. וזו מעלת ההשתטחות על קברי צדיקים

(ע"ן לקויטי-הלכות, ברפת הרית, הלכה ג', אות ט');
ועל-פן אשרי מי שבא בכל פעם אל קברי צדיקים
אמתיים, ששם הוא הרשימו שנשאר מהבטול
שלקום, שזכו כל אחד כפי בחינתו בחיים חיותו
בעלמא הדין כפי יגיעתו וטרחתו שטרח והתנגע
בעבודת השם יתברך, כי כל אחד כפי יגיעתו
וטרחתו, זוכה להמשיך על עצמו בחיים חיותו גלוי
אלקות במדרגה עליונה מאד, ואפלו אחר
הסתלקותו כשמפריד גשמתו מגופו, והנשמה עולה
למעלה, והגוף נשאר בקבר, עם כל זאת נשארת
גם בקבר איזו הארה ורשימו מהארתו, ובזה
שהאדם בא לשם, ואפלו מי שאינו בר הכי, ואינו
יודע איך לדבק רוחא ברוחא, ואיך ליחד יחודים
קדושים, אף-על-פי-כן נעשים גם על ידו כל אלו
היחודים ממילא, על-ידי שבא אל קברי הצדיקים
האמתיים, ונקלל בהם באמת ובלב שלם, על-ידי
רבוי התפללות והתחנות והבקשות שמרבה להתפלל
על קבריהם, ומרבה לפרש שיחתו שם כל אחד כפי
שיודע את נגעי לבבו ומכאוביו, ומבקש ומשתוקק
ומתגעגע לשוב להשם יתברך באמת, ולהיות

כרצונו יתברך וכרצון הצדיקים האמתיים, על-ידי-
 זה הוא נכלל בהם, ועל-ידי-זה הוא נכלל באין סוף
 ברוך הוא, ונתבטל כל הרע שלו, וזוכה לכל טוב;
 ועל-פן אשרי מי שזוכה לבוא בכל פעם אל קברי
 צדיקים ושופך שם את כל לבבו, ומבקש ומתחנן
 לפניו יתברך כל מה שהוא צריך, אשר על-ידי-זה
 נמשכת גם עליו הארת בטול אל אין סוף ברוך
 הוא, כי בודאי הצדיק זכה בחיים חיותו להכלל
 באין סוף ברוך הוא, עד שאפלו אחר הסתלקותו
 נפשו נשארת בקברו, וכזה שאדם בא אל קברי
 הצדיקים האמתיים, על-ידי-זה נמשכת גם עליו
 הארה מהבטול שזכה הצדיק האמת בחיים חיות,
 ושם מתקבלת תפלתו ברחמים וברצון, כי
 כשמתפלל בזכות הצדיקים, תפלתו מתקבלת. וזה
 כל הענין הנשגב והנורא של השתטחות על קברי
 צדיקים, שצריכים לבוא לשם ולהתפלל אל
 הקדוש-ברוך-הוא דיקא, ולבקש ולהתחנן בזכות
 הצדיק השוכן בקבר זה, ועל-ידי-זה תתקבל
 תפלתו ברחמים וברצון. ולא עוד אלא כשאדם
 עומד ומתפלל ומבקש ומתחנן על קבר של צדיק

אמת, על-ידי-זה הצדיק בעצמו מתפלל עליו, כמאמרם ז"ל (סוטה לד): פֶּרַשׁ כָּל־בָּלַב מֵעֲצַת מְרַגְלִים, הֵלֶךְ וְהִשְׁתַּחֲוֶה עַל קַבְרֵי אֲבוֹת, שִׁיבְקֵשׁוּ עָלָיו רַחֲמִים, וְכֵן אָמְרוּ (תענית טז): לְמָה יוֹצֵאִים לְבֵית הַקְּבֻרוֹת? כְּדֵי שִׁיבְקֵשׁוּ עָלֵינוּ מִתִּים רַחֲמִים, עֵין שָׁם; הֲרִי לָךְ שִׁכְשַׁמְתָּ פְּלָלִים וּמִבְקָשִׁים עַל קַבְרֵי הַצְּדִיקִים, הֲרִי לֹא דֵי שֶׁהַמָּקוֹם הַהוּא הוּא מְקוֹם קָדוֹשׁ וְנוֹרָא מְאֹד, שֶׁשָּׁם הוּא רְשִׁימוֹ שֶׁל הַבְּטוּל אֶל הָאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא שֶׁל הַצְּדִיק הָאֵמֶת, שֶׁהִתְיַגַּע כָּל יְמֵי חַיָּו וְנִכְלָל בְּמָקוֹם שְׁנִכְלָל, עַד שֶׁאֶפְלוּ עִכְשָׁו אַחַר הַסְּתַלְקוֹתוֹ שֶׁהִטְמִינוּ אֶת גּוּפוֹ בְּקַבְרוֹ, נִשְׁאַרְתָּ שָׁם רְשִׁימוֹ שֶׁל הַבְּטוּל, שֶׁמֵּהַמָּקוֹם הַהוּא מְאֹד מְסֻגָּל שֶׁתִּתְקַבַּל תְּפִלָּתוֹ, וְלֹא עוֹד אֶלָּא הַצְּדִיק בְּעֲצֻמוֹ עוֹזֵר לוֹ וּמִתְפַּלֵּל גַּם-כֵּן בְּעִבּוּרוֹ; וְעַל-כֵּן אֲשֶׁרֵי מִי שְׁזוֹכָה לְהִשְׁתַּחֲוֶה בְּכָל פַּעַם עַל קַבְרֵי צְדִיקִים וְזוֹכָה שֶׁתִּתְקַבַּל תְּפִלָּתוֹ בְּרַחֲמִים וּבְרַצוֹן, וְזוֹכָה לְתַקוּן הַבְּרִית בְּשִׁלְמוֹת.

ב.

צריך שתדע, אהובי, בני היקר, אף שנפלת במקום שנפלת, במקומות המטנפים והירודים ביותר, וכבר נכשלת במה שנכשלת בכל מיני עברות וחטאים, עם כל זאת עליך לדעת, כי אין שום גאוש בעולם כלל, כי עדין אתה יכול לתקן את הכל אם תקח את עצמך בידיך, ותחזר בתשובה שלמה, כי אין לך דבר העומד בפני התשובה (ירושלמי פאה א, א), כי הוא יתברך מחכה לכל אחד ואחד שישוב בתשובה שלמה, ותכף-ומיד ששב בתשובה, הקדוש-ברוך-הוא מקבלו. כמאמרם ו"ל (שמות ובה יט, ד): אין הקדוש-ברוך-הוא פוסל לבריה, אלא לכל הוא מקבל, השערים נפתחים בכל שעה, וכל מי שמבקש להכנס — יכנס; ועל-כן ראה, אהובי, בני היקר, להתחרט על כל עוונותיך, ואפלו שנדמה לך שאבד מנוס ותקנה ממה, כי כבר כל-כף נכשלת ונתלכלכת בכל מיני חטאים ועוונות ובפרט בפגמי הברית, עד שאין לך שום תקנה, אל תאמר זאת, בני, כי תכף-ומיד כשרק תהרהר בתשובה אמיתית, הקדוש-ברוך-הוא

יקבלך, כמאמרם ו"ל (פסיקתא רבתי): גדול כחה
 של תשובה, שפיון שאדם מהרהר בלבו לעשות
 תשובה, מיד הוא עולה לא עד עשרה מילין ולא
 עד עשרים ולא עד מאה, אלא עד מהלך חמש
 מאות שנים, ולא עד רקיע ראשון ושני, אלא שהוא
 עומד לפני פסא הכבוד; עמד וראה והתבונן,
 אהובי, בני היקר, כשאדם רק מהרהר בתשובה,
 כבר עולה עד פסא הכבוד, מכל שכן אם תקח את
 עצמך בידיך, ותחזור בתשובה אמתית, אז הקדוש-
 ברוך הוא בנדאי לא יעזב אותך, ויקבל אותך
 בתשובה. ואמרו חכמינו הקדושים (פסחים ק"ט):
 ידו של הקדוש-ברוך הוא פרוסה תחת כנפי
 החיות, כדי לקבל בעלי תשובה, כי אצלו יתברך
 מאד מאד יקרה תשובה. ועקר התשובה היא
 שמתחיל לחפש ולבקש אתריו יתברך, כי באמת מי
 שנכשל בכל מיני חטאים ועוונות ופשעים, ובפרט
 בפגמי הברית, נדמה לו כאלו אבד מנוס ותקנה
 ממנו, וכאלו הקדוש-ברוך הוא כבר אינו רוצה
 אותו, ויש שנפלו כל-כף ונכשלו בפגם הברית, עד
 שנחשף מהם האור לגמרי, ונתעקם לבכם מאד ויש

להם קשיות וספקות עליו יתברך, ויש שנפלו
 כל-כף בפגמים עצומים בפגם הברית הוצאת זרע
 לבטלה, עד שנחשף להם כל האור, והם מלאים
 קשיות וספקות לגמרי על עצם האמונה הקדושה,
 ויש שנפלו כל-כף, בכל מיני עריות עד שהם
 כופרים לגמרי, רחמנא לישזבן, כי מרב עוונותיהם
 וחטאיהם ופשעיהם שנכשלו כל-כף על-ידי-זה הם
 כופרים בכל, רחמנא לישזבן, ועם כל זאת אפלו
 אדם כזה, אם רק יקח את עצמו בידיו, גם הוא
 עדין יכול לחזור בתשובה, כמו שאמרו חכמינו
 הקדושים (פסיקתא דרב כהנא): "שובה ישראל"
 (הושע יד, ב) — אפלו כפרת בעקר, אדם עומד
 ומתרחק ומגדף בשוק, והקדוש-ברוך-הוא אומר לו:
 עשה תשובה ביני לבינך, ואני מקבלך; ראה,
 שאפלו אדם שנפל כל-כף וכופר בעקר, רחמנא
 לישזבן, עם כל זאת כשחוזר בתשובה אמתית, הרי
 גם לו יש עדין תקנה, והקדוש-ברוך-הוא מקבלו,
 אף עקר הצרה היא, שאדם שנפל כבר בעקמומיות
 ובקשיות ובספקות עליו יתברך, על-ידי-זה נעשה
 לבו מעקם לגמרי, בבחינת סחרחר (עין לקוטי-

מוהר"ן, חלק ב', סימן יב), אִזִּי עֵקֶר תִּקְנֶנְתוּ שְׂיִתְחִיל
 לְבַקֵּשׁ וּלְחַפֵּשׂ "אִיהַּ מְקוֹם כְּבוֹדוֹ" — אִיהַּ הַמְּקוֹם
 שְׂאֵנִי יָכוֹל לְמַצֵּא אוֹתָךְ יִתְבַּרְךָ, וְעַל-יְדֵי שְׂיִרְגִיל
 עֲצָמוֹ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבַּרְךָ, וּלְחַפֵּשׂ וּלְבַקֵּשׁ אַחֲרָיו
 יִתְבַּרְךָ בְּעֵקֶשׁ שְׁנוֹת גְּדוּלָה, עַל-יְדֵי-זֶה זִכָּה לְהִתְעַלּוֹת
 אֶל הַמַּאֲמָר סְתוּם, וַיַּעֲלֶה עַד הַפֶּתֶר, וְכָל זֶה הוּא
 סוּד מַה שֶּׁהוֹלְכִים וְנוֹסְעִים אֶל קְבְרֵי הַצַּדִּיקִים, כִּי
 עֵקֶר הַסְּתֻלְקוֹת הַצַּדִּיק, בְּשַׁעַה שֶׁנִּשְׁמָתוֹ יוֹצֵאת
 מִהַגּוּף, וְאִזּוֹ הִיא גִבְלֵת בְּמְקוֹם שֶׁנִּגְלַלְתָּ, עַד
 שְׁעוּלָה אֶל "אִיהַּ", שֶׁהוּא סוּד הַפֶּתֶר, עוֹלָה לְשָׁם
 בְּתַכְלִית הַשְּׁלֵמוֹת לְעִילָא וּלְעִילָא, כִּי עֵקֶר הַמִּיתָה,
 עַל-יְדֵי הַפְּרוּד שְׁגָרָם אָדָם הָרֵאשׁוֹן בְּחֻטָּאוֹ, כִּי
 בְּאֵמֶת אֵין שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדָיו יִתְבַּרְךָ כָּלֵל, וְהַפֵּל
 לְכָל אֱלֻקוֹת גְּמוּר הוּא, אַף עַל-יְדֵי חֻטָּא אָדָם
 הָרֵאשׁוֹן, נִתְלַבְּשׁוּ כָּל הַנְּשֻׁמוֹת בְּגוּפִים עֲבִים וְגַסִּים,
 עַד שְׂאֵי אֶפְשָׁר לְהִסְתַּפֵּל וּלְרֵאוֹת וּלְהִבִּין וּלְהַשְׁפִּיל
 בְּחוּשׁ אֵת הָאֱלֻקוֹת, וְכָל אֶחָד וְאֶחָד כְּפִי מַה שֶּׁזוּכָה
 בְּחַיּוֹ לְחַפֵּשׂ וּלְבַקֵּשׁ אֵת הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ תָּמִיד,
 עַל-יְדֵי-זֶה זוּכָה לְעֻלּוֹת לְמַעְלָה לְמַעְלָה אֶל "אִיהַּ
 מְקוֹם כְּבוֹדוֹ", הֵינּוּ שֶׁכָּל מַה שְׂאָדָם מְחַפֵּשׂ וּמְבַקֵּשׁ

אחריו יתברך, הוא זוכה לעלות בעליה אחר עליה, עד שהצדיקים הקדושים שעובדים ימים ושנים ברצונות ובכסופים ובהשתוקקות לתור אליו יתברך, הם זוכים להגיע אל סוד הכתר, שנתגלית להם אמתת מציאותו יתברך, עד שאינם רואים משום דבר רק את הקדוש־ברוך־הוא בעצמו, שזה עקר השלמות — לחבר הגוף עם הנשמה להפיר אותו יתברך עוד בזה העולם, אף מחמת חטא אדם הראשון, נגזר על האדם, שההכרח לו להטמין את גופו בעפר, והנשמה תעלה למעלה למעלה, ועל־פני הצדיקים שזכו להתנגע כל ימי חייהם, ומסרו את נפשם בכל יום ויום אליו יתברך, עד שזכו לגלוי אלקות בתכלית המדרגה העליונה בבחינת "איה", שהוא סוד הכתר מאמר סתום, על־ידי־זה כשמגיע היום והשעה והרגע שתעלה נשמתם למעלה, אז היא עולה לתכלית המדרגה העליונה, שזה עקר קבול שֶׁכֶר בבחינת "מה רב טובך אשר צפנת ליראיך" (תהלים לא, כ), בבחינת "עין לא ראתה אלקים וזלתך יעשה למחפה לו" (ישעיה סד, ג), שכל זה הוא בבחינת סתום ונעלם, ודבר זה

נַעֲשֶׂה אֶצֶל כָּל אֶחָד וְאֶחָד כִּי כָל בַּר יִשְׂרָאֵל יֵשׁ
 אֶצְלוֹ נִקְדוֹת טוֹבוֹת, אֵף לֹא זָכָה בַּחַיִּים חַיּוֹתוֹ
 לְהַפְרִיד אֶת הָרַע מִמֶּנּוּ, עַל-כֵּן בִּשְׁעַת מִיתָה, שָׂאז
 הוּא הַפְּרוּד שֶׁנִּפְרְדַת הַנְּשָׂמָה מֵהַגּוּף, עַל-כֵּן אִז
 מִתְעוֹרְרִים בְּיוֹתֵר כָּל הַמְּקוֹמוֹת הַמְּטַנְפִים שְׂיוֹנְקִים
 מִשָּׁם, כִּי אִז רוֹדְפִים אַחֲרָיו כָּל עוֹנוֹתָיו, וְכָל
 הַטְּפוֹת שֶׁזָּרַק וְהִשְׁלִיךְ לְבִטְלָה (עֵין לְקוּטִימוֹהֵר"ן,
 חֶלֶק א', סִימָן קמ"א), עַל-כֵּן הֵמֵת מְטַמֵּא טְמֵאָה
 חֲמוּרָה כָּל-כָּף, כִּי אִז נִדְבָקוֹת בּוֹ כָּל הַקְּלָפוֹת,
 מֵאַחַר שֶׁלֹּא זָכָה בַּחַיִּים חַיּוֹתוֹ לְזַכֵּךְ אֶת עַצְמוֹ,
 וּבִשְׂבִיל זֶה צָרִיךְ כָּל אֶחָד וְאֶחָד לְסַבֵּל מֵהַשִּׁיִּסְבָּל
 לְפִי מַעֲשָׂיו, עַד שֶׁיִּזְכֶּה לְהַזְדַּכֵּךְ וַיַּעֲלֶה לְבַחֲיַנֵּת
 "אִיָּה", לְהַחֲיֹת הָעַצְמוֹת שֶׁלוֹ, וְגַם יִזְכֶּה לְאִיזוֹ
 מִדְּרָגָה בְּגִלּוּי אֵין סוּף, אֲבָל הַצַּדִּיק הַגָּדוֹל שֶׁזָּכָה
 לְהַתְיַגֵּעַ כָּל יְמֵי חַיָּיו בְּעִבּוּרוֹ יְתַבְרַךְ, וּמִסַּר אֶת
 נַפְשׁוֹ, שֶׁתִּתְגַּלֶּה אֵלָיו אֲמִתַּת מְצִיאָתוֹ יְתַבְרַךְ, עַד
 שֶׁזָּכָה עוֹד בַּחַיִּים חַיּוֹתוֹ לְעֲלוֹת לְמָקוֹם שֶׁעָלָה,
 וְנִתְגַּלִּית לוֹ אֱלֹקוֹתוֹ יְתַבְרַךְ, עַל-כֵּן הַצַּדִּיק הַגָּדוֹל
 עוֹלָה לְעֵילָא וּלְעֵילָא תַּכְף-וּמֵיֵד בְּעַת הַהִסְתַּלְקוֹת,
 בְּעַת שֶׁנִּפְרְדַת הַנְּשָׂמָה מֵהַגּוּף, וְעוֹלָה בְּרַעְוָא דְרַעְוִין

כמו משה, יוסף ודוד, שנסתלקו בשבת במנחה ברעוא דרעוין, שזה סוד המאמר הסתום "איה", והוא ממשיך משם הארות נפלאות ותקונים נפלאים עתה ביותר, כי גדולים צדיקים במיתתן יותר מבחיייהם, מחמת שהם עולים אז לתכלית המדרגה העליונה, לתכלית השלמות שאין שלמות אחריה, ועל-כן מי שזוכה לבוא אל קבר הצדיק ומתפלל שם, ומבקש על נפשו, ואף שיודע שהוא חטא ופגם ונכשל במה שחטא ופגם ונכשל, ונתלכלך מאד מאד, ונפל למקומות המטנפים והמגנים מאד, עם כל זאת הוא בא אל קברי הצדיקים ומשתטח על קברם, ובוכה ומבכה שמים וארץ, וצועק: "איה מקום כבודו, רבונו של עולם, אני רוצה לחזור אליך, רבונו של עולם, אני רוצה לחזור בתשובה", ומאריך בתפלתו, אינו נוז משם עד שנמחלים לו כל עוונותיו ופשעיו שהרבה לחטא ולפשע, רחמנא לצלן, ועל-כן דיקא אחר הסתלקות הצדיק, שאז עולה בעליה נפלאה לעילא ולעילא, כל מי שבא אל קברו ומתפלל שם, הוא יכול גם-כן לחזור בתשובה, כי שם יש התעוררות

גדולה מאד, כי מכל המקומות המטנפים שבְּעוֹלָם ומכל מיני אבי אבות הטמאה שבְּעוֹלָם, יכולים לשוב ולעלות בתכלית העליה (עין לקוטי-הלכות, ערוכי תחומין, הלכה ו', אות לא), ובשביל זה טוב מאד לבוא תמיד אל קברי צדיקים אל מקום גניזתם, ולבקש ולהתחנן אז על נפשו, ובפרט מי שיודע שקלגל כל-כף בזה העולם, אין לו שום תקנה, כי אם על-ידי הצדיקים האמתיים קדושים אשר בארץ המה, ושם יתעורר ברחמים רבים, ברחמים עצומים, לצעק: "איה מקום כבודו, איה המקום שאוכל למצא אותך", ויבקש ויתחנן אליו יתברך, שיחוס וירחם עליו. ואם תהיה עקשן, אהובי, בני היקר, על דבר זה, שבכל פעם תלך אל קברות הצדיקים, ותבקש רחמים רבים, רחמים עצומים על נפשך, אז לא תזוז משם, עד שגם אתה תצא מהמקומות המטנפים שנפלת לשם, מכל הספקות וההרהורים והבלבולים שלך, עד שתעלה מעלה מעלה, וגם כך תתחיל להאיר הארת האין סוף ברוך הוא.

ובפרט מי שזוכה לבוא אל ציון רבנו ז"ל בעיר אומן, אשר הבטיח בחיים חיותו עם שני עדים נאמנים כשרים, אשר מי שיבוא אל ציונו הקדוש, ויאמר שם העשרה מזמורים הידועים שהם 'תקון הכללי', אזי אפלו עם עצמו וגבהו עוונותיו ופשעיו יוציאו משם, ואמר בפרוש: "עם הפאות אוציא אותם מהשאל תחתיות ומתחתיו"; ועל-כן ראה, אהובי, בני היקר להיות רגיל להשתטח על קברי צדיקים, ושם היקא תתבודד ותבקש ממנו יתברך שיחוס וירחם עליך, ואפלו שאתה יודע שנפלת כבר במה שנפלת, ואתה הגרוע ביותר בעולם, עם כל זאת עדין רחמנותו יתברך עליך, ותבקש ותתפלל לפניו יתברך בזכות הצדיקים הקדושים אשר בארץ המה, ובפרטי פרטיות כשתזכה לנסע אל ציון רבנו ז"ל, וילבקש שם על נפשך אז נכון לך יהיה ובטוח, שתזכה לתקן הכל; ועל-כן ראה, אהובי, בני היקר, מה לפניך, אם אתה רוצה לשוב בתשובה אמיתית, תהיה רגיל לילך אל קברי הצדיקים ותשתטח על קברם, ותבקש ותתחנן מלפניו יתברך בזכות

הצדיק הקדוש השוכן פה, ואז ימחל לך הקדוש-ברוך-הוא; אשרי מי שרגיל לבוא תמיד אל קברי הצדיקים, ומבקש ומתחנן על גפשו, שאז בודאי יקבלו הקדוש-ברוך-הוא בתשובה אמתית בזכות זה הצדיק האמת שמשפח על קברו.

ג.

צריך שתדע, אהובי, בני, אם אתה רוצה לזכות לתקון, עקר תקונך — עליך להתקרב אל הצדיק האמת שזוכה ללמד תורה בקדשה ובטהרה, עד שהוא מעורר את שרשי נשמות ישראל בעת למודו, ומלמד את תורתו לאחרים, כי הצדיק האמת בשעה שהוא לומד תורה, הוא זוכה להכליל בו יתברך, ומעלה את התורה אליו יתברך, ומוריד חדושים חדשים עד שאפלו הירוד והנפול והפגום ביותר, גם כן יכול להתעורר בתשובה שלמה על-ידי הלמוד שלו, כי בשעה שהוא לומד תורה, הוא מעורר את נשמות ישראל בלמודו, וחכמינו הקדושים אומרים (חלין זו): גדולים צדיקים במיתתן יותר מבחייהן, הינו אף שהצדיק כל ימיו

התניגע ולמד תורה עם נשמות ישראל, כי זה עקר מעלת הצדיק ומדרגתו, שכל מה שעולה למעלה מעלה, הוא מוריד הארה גדולה בתורתו על נשמות ישראל, ועל-ידי-זה מעוררן ומחזקן ומאמץן ומדריכן, שגם הם יכולים עדין לשוב אל הקדוש-ברוך-הוא, ושעדין לא אבד מנוס ותקנה מהם; ועל-כן אשרי מי שזוכה לבוא בחיים חיותו אל הצדיק הזה. אבל על-פי-רב מאד מאד קשה לבוא אל צדיק אמתי, הדבוק בו יתברך בחי החיים, וזוכה להעלות את התורה למעלה ולהוריד אור נורא ונפלא מאד בתורתו, עד שיש פח בלמוד תורתו שפילמד את אחרים לעורר ולחזק אותם, כי כל זמן שהאדם מלבש בגוף גשמי, מאד מאד קשה לקבל ממנו, כי הגוף מסתיר את רוחניותו, לא-כן כשהצדיק כבר נסתלק מזה העולם, שאז הוריד את הלבוש ממנו, אז מתחילים להתגעגע מאד אחר הצדיק הנורא הזה, כי באמת אם היו בני-אדם זוכים עוד בחייו של הצדיק לידע את גדלתו, והיו מתקרבים אליו בחיים חיותו, אזי אין שום מדרגה בעולם שלא היה מביא אותם אליה, כי הצדיק

הקדוש שמוסר את נפשו בעבור כלליות נשמות ישראל, כל עקר מגמתו היא לעורר את שרשי נשמות ישראל, להוריד להם תורה, ולהעלותם בתכלית העליה, שזו עבודת הצדיק האמת, ועל-כן אם האדם זוכה בחיים חיותו למסר את נפשו ולבוא אל הצדיק האמת — מה טוב ומה נעים, כי אין למעלה מזה. כי כל זמן שאדם חי, יכולים לקבל ממנו הרבה מאד מאד, כי הצדיק הוא כמו המעין הזה שכל מה שתשאב ממנו, ינבעו ממנו עוד מים טהורים, לא-כן אם אין שואבים אזי מתיבש, וכמו-כן הצדיק, כל זמן שאדם בא אליו ומקבל ממנו, אז משפיע עליו שפע אור גדול, ואם לא באים אליו, אז הצדיק מכסה ומלביש את האור בתוף ספריו, וכשנסתלק, הוא לוקח את ההארה עמו, אבל גדולי הצדיקים המבחרים במעלה נפלאה מאד מאד, גם בשעה שנסתלקים, נשארת צדין הארתם בתוף הספרים הקדושים שזכו לחבר, ובפרט על קברם הקדוש, שם מאיר ביותר אורו הגדול והנשגב; ועל-כן מי שבא אל קברו של הצדיק, מרגיש הארה גדולה מאד בנפשו כידוע,

וְזוֹ מַעַלְת הַהוֹלָכִים לְקַבְרֵי צַדִּיקִים אֲמַתִּיִּים, כִּי הַצַּדִּיק שְׁעָסַק כָּל יָמָיו בְּתוֹרַת חֶסֶד, הֵינּוּ שְׁלֹמֵד תּוֹרָה עַל מְנַת לְלַמְּדָהּ, דִּהְיֵנוּ שֶׁהִיָּה עוֹסֵק בְּתוֹרָה, עַד שֶׁהִיָּה מְעוֹרֵר שְׂרָשֵׁי גַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל שֶׁבְּתוֹרָה, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה רַבִּים הָשִׁיב מְעוֹן וְהַגְדִּיל כְּבוֹד הַשֵּׁם יְתַבְרַךְ, זֶה הַצַּדִּיק אֶפְלוּ כְּשֶׁנִּסְתַּלַּק, עֲדִין הוּא עוֹסֵק בְּזֶה לְהַחְזִיר כָּל הָעוֹלָם לְמוֹטָב, עַל-יְדֵי שְׂמִמְשִׁיךְ עַל כָּל אֶחָד הָאָרֶה מִשְׂרָשׁ גַּשְׁמָתוֹ שֶׁבְּתוֹרָה, כִּי בְּזֶה שֶׁהִשְׁאִיר אַחֲרָיו סְפָרִים קְדוּשִׁים וְנוֹרָאִים, וְכֵן גּוֹפּוֹ טְמוֹן פֶּה בְּאָרֶץ, עַל-יְדֵי-זֶה נִשְׁאַרָה עֲדִין הָאָרֶתוֹ, כִּי כָּל צַדִּיק כְּפִי חֶלְקוֹ בְּתוֹרָה, כְּשֶׁנִּסְתַּלַּק, נִסְתַּלַּק עִמּוֹ חֶלְקוֹ שֵׁשׁ לוֹ בְּתוֹרָה, וּבִשְׂבִיל זֶה בְּעַת שֶׁנִּסְתַּלַּק צַדִּיק, אֲזוֹ קָשָׁה לוֹמַר תּוֹרָה, מִחַמַּת שֶׁנִּסְתַּלַּק עִם הַצַּדִּיק חֶלְקוֹ שֶׁבְּתוֹרָה. וְהַצַּדִּיקִים הַגְּדוֹלִים, שְׁכָּל הַתּוֹרָה כְּלוּלָה בְּגַשְׁמָתָם, כְּשֶׁנִּסְתַּלַּקִּים, נִסְתַּלַּק עִמָּהֶם שְׂרָשׁ כָּל הַתּוֹרָה, שֶׁהוּא שְׂרָשׁ כָּל גַּשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְעַל-כֵּן אָמְרוּ חַכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (עֵין אֵיכָה רַבָּה א, לט): קָשָׁה סְלוּקָן שְׁל צַדִּיקִים כְּפָלִים כְּחַרְבַּן-בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ, כִּי בְּחַרְבַּן-בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ נִחְשַׁף הָאוֹר בַּקֶּמָרִים, אֲבָל

אור הצדיק שמוֹרִיד אֶת התורה בְּזֶה העולם, ולומד
 עִם נשמות ישראל, הוא יָכוֹל לְעוֹרֵר אֶת כָּל־יִוֹת
 נשמות ישראל עַל־יְדֵי לְמוֹדֵיו הַעֲמֻקִּים שְׁלוֹמֵד עִם
 נשמות ישראל, וְעַל־כֵּן כִּשְׁנֵסְתֵּלֵק הָרִי זֶה קָשָׁה
 כְּפִלִּים כְּחֶרְבֵּן־בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ, וְלָכֵן צָרִיךְ לָבוֹא בְּכָל
 פַּעַם אֶל קִבְרָם, וְלִבְקֹשׁ וּלְהִתְפַּלֵּל לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ,
 שְׂיִזְכֶּה לַחֲזוֹר בְּתִשׁוּבָה, וְיִזְכֶּה לְהִבִּין וּלְהִשְׁפִּיל
 בְּסִפְרֵי הַצַּדִּיק הָאֵמֶת, שְׁעַל־יְדֵי־זֶה תִּחְזוֹר וְתִמְשֹׁךְ
 עָלָיו הָאֲרֶז נוֹרָאָה, כִּי אֵלֹו הַצַּדִּיקִים הַגְּדוֹלִים,
 מַחֲמֵת אֶהְבֵּתֶם אֶת יִשְׂרָאֵל, כָּל יְמֵיהֶם מְסֻרוֹ נַפְשָׁם
 בְּעִבּוּרָם, לְהִבִּיא לְהֵם הָאֲרֶז מִשְׁרַשׁ נִשְׁמוֹתֵיהֶם,
 וְעַל־כֵּן גַּם עֵתָה אַחֵר הַסְּתַלְקוֹתֶם, אֵינָם מְנִיחִים
 שְׂיִסְתַּלֵּק אֹור שְׁרַשׁ הַתּוֹרָה עִמָּהֶם לְגַמְרֵי, רַק הֵם
 עוֹסְקִים גַּם אַחֵר הַסְּתַלְקוֹתֶם לְהִמְשִׁיךְ וּלְהִאִיר
 בְּיִשְׂרָאֵל בְּכָל אֶחָד וְאֶחָד הָאֲרֶז מִשְׁרַשׁ נִשְׁמָתוֹ
 שְׁבַתּוֹרָה, כִּי כָּל הַתּוֹרָה שֶׁל כָּלֵל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל
 כְּלוּלָה בְּנַפְשׁ הַצַּדִּיק, וְעַקֵּר גְּדֻלַּת מַעֲלַת הַצַּדִּיק
 הִיא, שְׁאֵפְלוֹ כִּשְׁנֵסְתֵּלֵק לְמַעְלָה לְמַעְלָה לְמַקּוֹם
 שְׁנֵסְתֵּלֵק, יְהִיָּה לְמַטָּה לְמַטָּה גַם־כֵּן, לְהִמְשִׁיךְ
 הָאֲרֶז לְכָל דָּרֵי מַטָּה, כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבְּנּוֹ ז"ל

(לקוטי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סימנים ז', סח), כִּי הָאֲרֶת נִפְשׁ
הַצַּדִּיק נִשְׁאֲרֶת עַל קַבְרוֹ הַקְּדוֹשׁ, וּמֵאִירָה בְּכָל
עוֹלָם הַעֲשִׂיָה, כְּמוֹכָא בְּכַתְבֵי הָאַרְיֵז"ל (עֵין שְׁעַר
הַיְחִוּדִים); וְנִמְצָא, שֶׁכְּשֶׁבָּאִים עַל קַבְרוֹ, שֵׁשׁ הָאֲרֶת
נִפְשׁוֹ שְׂנֵסֶתֶלֶקָה לְשֵׁם, עִם כָּל הַתּוֹרָה שֶׁעֶסֶק בָּהּ כָּל
יָמָיו לְלַמֵּד לְאַחֲרִים, עַל־יְדֵי שְׁהִיָה מְעוֹרָר בְּתוֹרָתוֹ
שֶׁרָשׁ נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל שֶׁבְּתוֹרָה, כְּשֶׁבָּאִים לְשֵׁם,
מִמְשִׁיכִים עַל עֲצָמוֹ הָאָרֶה מִשֶּׁרֶשׁ נִשְׁמָתוֹ שֶׁבְּתוֹרָה,
כִּי שֵׁם כְּלוּלִים כָּל נִפְשׁוֹת יִשְׂרָאֵל שֶׁשָּׂרְשָׁן בְּתוֹרָה,
שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה חוֹזְרִים בְּתִשׁוּבָה וְחוֹזְרִים לְמוֹטֵב (עֵין
לְקוּטֵי־הַלְכוֹת, בְּצִיעַת הַפֶּת, הַלְכָה ה', אוֹת ל'); וְלִכְּן
עָלִיד, לְדַעַת, אֲהוּבֵי, בְּנֵי הַיָּקָר, אִם כָּבֹר נִפְלְטָה
וְנִתְלַכְלַכְתָּ כְּמוֹ שֶׁנִּתְלַכְלַכְתָּ, עָקֹר עֲצָתְךָ לְהִתְקַרֵּב
אֶל הַצַּדִּיק הָאֲמֵת, וְאִם אֵי אֶפְשָׁר לְךָ לְמַצָּא אוֹתוֹ,
אֲזַ תִּשְׁמַדֵּל לֵילֶךְ עַל קַבְרֵי צַדִּיקִים, וְתִבְקֶשׁ רַחֲמִים
מִמֶּנּוּ יִתְבַרֵּךְ, שֶׁתִּזְכֶּה לְחַזֵּר בְּתִשׁוּבָה אֲמֵתִית,
וְתִזְכֶּה לְלַמֵּד בְּסִפְרֵי הַצַּדִּיקִים הַקְּדוֹשִׁים אֲשֶׁר בְּאַרְץ
הַמָּה, וּבְכָל קַבֵּר שֶׁל צַדִּיק שֶׁתְּהִיָה בוֹ, תִּבְקֶשׁ הַרְבֵּה
מִמֶּנּוּ יִתְבַרֵּךְ, שֶׁתִּמְשֹׁךְ עָלֶיךָ הַהָאָרֶה מִתּוֹרָתוֹ
שֶׁהִשְׁאִיר בְּזֶה הָעוֹלָם, כִּי בּוֹדֵאֵי כָּל צַדִּיק וְצַדִּיק

כפי יגיעתו וטרחתו בעבודת השם יתברך, השיג
 וזכה למה שזכה כל אחד ואחד כפי בחינתו וכפי
 שרש נשמתו, והניח ספר, ששם גנוז וטמון פניו,
 שכלו וחקמתו (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קצב),
 אך מחמת שהאדם הוא מחמר גם ועב, ומלא
 נסיונות וחשכות, אי אפשר לו להשיג את רוחניות
 אלקותו הטמונה בספר, כי מה שטמון בספר זה
 כבר בחינת ירידה (עין שם, סימן יט), כי בודאי
 בשעה שאמר הצדיק את התורה הזאת, אמרה
 בהתלהבות נוראה כזו, עד שמי שרק שמע את
 קולו, נתעורר ונמשך אחריו יתברך, כי הצדיק
 בשעה שאומר תורה, הוא מקשר את גשמות
 ישראל אל שרש התורה, ששם שרשי גשמות
 ישראל, ועל-כן מי שבא עם אמת אל צדיק כזה,
 על-ידי-זה הוא זוכה לחזר בתשובה, לא-כן אחר
 הסתלקותו, אם נשאר ממנו ספר, אז האור גנוז
 בספרו, וכדי שיזכה לראות את האור הגנוז בספרו,
 ההכרח לו לבוא אל ציונו הקדוש, ולבקש שם
 רחמים רבים, ואז יתחילו להאיר לו אורות
 צחצחות, אורות נוראים, בתוך ספרי הצדיק הקדוש

המנח במקום הזה, ועל-כן היו רגילים גדולי המקבליים ללכת אל ציון רבי שמעון בר יוחאי, והיו עוסקים שם הרבה בלמוד הזהר, כמובא בדברי רבנו בעל "החרדים" ו"ל, כי ניקא שם במקום גניזת התנא רבי שמעון בר יוחאי, כשאדם בא לשם, ומתפלל ומבקש ומתחנן מלפניו יתברך שיפתח לו את עיניו, ויבין וישכיל בדברי הזהר, אזי יפעל הרבה מאד, כי שם גנוז הצדיק הקדוש והנורא הזה שגלה את ההארות והגלויים האלו, ועל-כן מי שיודע שפגם מאד, ונחשכו לו האורות לגמרי, עד שאינו מבין בזהר ובתקונים כלל, עליו לבוא אל ציון רבי שמעון בר יוחאי לבקש שם רחמים ותחנונים, ועל-ידי-זה תמשך עליו הארה נוראה ונפלאה מאד, ויתגלו עיניו בסודות התורה. וכן מי שזוכה לבוא אל ציון האריז"ל, ויבקש ויתחנן מלפניו יתברך שיזכה שיתגלו אליו סודות התורה, על-ידי-זה תמשך עליו הארה נוראה ונפלאה מאד. וכן אצל ציון הבעל-שם-טוב הקדוש, שיתגלו לו הארות של תלמידיו ותלמידי תלמידיו. ובפרט בציון רבנו ו"ל, שמאד הזהירנו

לבוא אל ציונו הקדוש; אשרי מי שזוכה לבוא ולהשתטח על קברו, ולבקש ולהתחנן ממנו יתברך, שיזכה שיתגלה לו אור הגנוז של הצדיק הקדוש הזה, שהבטיח לתן אותנו אם נבוא אליו, ולכן מי שיודע בנפשו שהוא פגום מאד, עליו להשתדל לנסע ולבא אל ציון רבנו ו"ל בעיר אומן, ועל-ידי זה יעורר אותו רבנו ו"ל, עד שיעלהו עד שרשי גשמות ישראל, וימשיך עמו תורה, ויבין את עמקי תורתו וסודותיו. וכן הוא בכל קברי הצדיקים, כשאדם בא לקבר הצדיק, ומבקש ומתחנן מלפניו יתברך, שימשיך עליו האור והרוחניות של הצדיק הטמון במקום הזה, על-ידי זה יזכה להבין היטב היטב במה שלומד, ודבר זה סובב על כל החכמים גדולי הפוסקים ועל כל הצדיקים האמתיים; אשרי מי שזוכה להשתטח על קברם הקדוש והנורא, אשר שם השאירו את הארתם, כי הארת הצדיק נשארת בקברו, ועל-ידי שיבוא לקברו, ויבקש ויתחנן מלפניו יתברך, שיזכה להבין בתורה שגלה זה הצדיק, על-ידי זה יתגלו לו נוראות נפלאות בתורת הצדיק שהוא בא אל קברו, ודבר זה אי

אפשר להסביר בפה כָּלָל, כי זה כָּלָל היחודים המובאים בשער היחודים, שִׁכְּשָׁבָאִים לעשות השתטחות על קברי צדיקים, יכולים להעלות את גִּפְשׁ הַצַּדִּיק וְלִקְשָׁרָה עִם רוּחוֹ, וְלִהְיוֹרִיד אֶת נִשְׁמָתוֹ, וְעַל-יְדֵי-זֶה מְאִירָה עָלָיו הָאֲרֶז נֹרְאָה וְנִפְלְאָה בְּתוֹרְתוֹ שֶׁלְמַד בְּזֶה הָעוֹלָם, וְלִכְן מֵה טוֹב וּמֵה נְעִים לִהְיוֹת עַל קַבְרֵי גְדוּלֵי הַצַּדִּיקִים, שֶׁגָּלוּ לָנוּ לְמוֹדִים נֹרְאִים וְנִפְלְאִים בְּתוֹרְתוֹ יְתָבְרָךְ, כְּמוֹ הַרְמָבַ"ם וְהַ"בֵּית יוֹסֵף" וְכוּ', וְכָל גְּדוּלֵי הַפּוֹסְקִים וְכָל הַמְּקַבְּלִים וְכָל הַצַּדִּיקִים הָאֲמִתִּיִּים, כִּי בְּזֶה שִׁבְּאִים אֶל קַבְרָם, עַל-יְדֵי-זֶה נִמְשָׁכֶת גַּם עָלָיו הָאֲרֶז מִשְׁרָשֵׁי הַתּוֹרָה; אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁאִינוּ מְטַעֵה אֶת עַצְמוֹ כָּלָל, וּמִשְׁתַּקֵּק לְחֹזֵר בְּתִשׁוּבָה, וְיוֹדֵעַ שֶׁיֵּשׁ דָּבָר לְמַעַלָּה מִכָּל הַכָּלִי הָעוֹלָם הַזֶּה, וְיֵשׁ רוּחַנִּיּוֹת לְהַשִּׁיג בְּזֶה הָעוֹלָם, וְיִכּוּלִים לְיַחַד יְחוּדִים קְדוּשִׁים עַל קַבְרֵי הַצַּדִּיקִים, לְהַמְשִׁיךְ עַל עַצְמוֹ אֹרֶךְ יָמָיו וְחַיּוֹת וְזִיו שְׂכִינַת עֲזוֹ יְתָבְרָךְ, וְיִכּוּלִים לְהִתְעַמֵּק בְּתוֹרַת הַצַּדִּיקִים שֶׁגָּלוּ לָנוּ כָּל אֶחָד וְאֶחָד כְּפִי מְדַרְגָּתוֹ וְכְפִי הַשְּׁגָתוֹ בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְאִז

יִרְאֶה לְפָנָיו אֹר עוֹלָם אַחַר לְגַמְרֵי; אֲשֶׁרֵי מִי שְׂאִינו
מְטַעַה אֶת עֲצָמוֹ בְּזֵה הָעוֹלָם כָּלֵל.

ד.

צָרִיךְ שְׂתַדַּע, אֱהוּבֵי, בְּנֵי, אֲשֶׁר אֵין שׁוֹם יֵאוּשׁ
בְּעוֹלָם כָּלֵל, וְאֶפְלוֹ שְׁנֹכְשֵׁלֶת כָּבֵר בְּכֵל מִינֵי חֲטָאִים
וְעוֹנוֹת, עִם כָּל זֹאת עֲדִין אַתָּה יְכוֹל לְחֹזֵר בְּתִשׁוּבָה
אֲמִתִּית, כִּי כָּל בֵּר יִשְׂרָאֵל יֵשׁ לוֹ נִשְׁמָה קְדוּשָׁה
שְׁבָאָה מֵעוֹלָם הָאֲצִילוֹת, וְיִרְדֶּה אֶל זֶה הָעוֹלָם, כְּדֵי
לְסַגֵּל לְעֲצָמָה תּוֹרָה וּמִצְוֹת וּמַעֲשִׂים טוֹבִים, וְכֵל
אֶחָד כְּפִי שְׂמֻקְדֵשׁ וּמְטַהֵר אֶת עֲצָמוֹ, וּמְקַיֵּם אֶת
מִצְוֹתָיו יִתְבַּרֵךְ בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, אֲזִי אוֹחוֹז בְּשִׁלְמוֹת
קִיּוֹם הַמִּצְוֹת — כְּשֶׁהֵן בְּשִׂמְחָה דִּיקָא, כִּי בְּזֵה
מְרָאָה שְׁפִנְתוֹ עִם אֲמֵת, כִּי כְּשֶׁאֲדָם מְקַיֵּם אֶת
הַמִּצְוֹת בְּשִׂמְחָה, בְּזֵה מְגַלֶּה אֶת טַהֵר לְבוֹ, שֶׁהוּא
חֲפִץ וּמְשִׁתַּקֵּק בְּאֲמֵת לְעֲשׂוֹת רְצוֹנוֹ יִתְבַּרֵךְ, וְכֵן
הוּא בְּלִמּוֹד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, שֶׁהוּא מְכַנִּיס אֶת
עֲצָמוֹ בְּפִרְדֵּס הַתּוֹרָה, הֵינּוּ בְּפֶשֶׁט שֶׁל הַתּוֹרָה,
בְּרִמְזֵי הַתּוֹרָה, בְּדְרוּשֵׁי הַתּוֹרָה וּבְסוּדוֹת הַתּוֹרָה,
וּמְתַעַמֵּק בְּתוֹךְ הַתּוֹרָה, עַל-יְדֵי-זֶה הוּא נִכְלָל בּוֹ

יתברך, כי התורה עם הקדוש-ברוך-הוא אחד הם
 (עין זהר אחרי עז:), וכן כשאדם מתבודד עמו
 יתברך, ומדבר ומפרש את שיחתו אליו יתברך,
 כאשר ידבר איש אל רעהו, ומתפלל את תפלותיו
 בכל יום אליו יתברך במסירות נפש עצומה, על-ידי
 כל זה הוא זוכה להחזיר את נשמתו אל שרשה,
 ומאיר אורות נשגבים, אורות עליונים, למעלה, כי
 כל זה הוא הארה רוחנית הנקראת רוח דלעילא, כי
 מה שאדם חי בזה העולם ומתקיים, זה נקרא רוח
 דלתתא, כי גשמיות גופו צריכה לחיות כל זמן
 שהנשמה בקרבו, זה נקרא רוח דלתתא, אבל בזה
 שמסגל מצוות ומעשים טובים, תורה ותפלה,
 ומדבק את עצמו בו יתברך, בזה הוא מרבה אורות
 נשגבים, ומתעלה בכל העולמות, בסוד: "תנו עז
 לאלהים" (תהלים סח, לה), שזהו רוח דלעילא,
 וכשמגיע הזמן שאדם צריך להסתלק מזה העולם,
 אזי יורדת כל הרוחניות שזכה לסגל בזה העולם
 למטה, ומתחברים ומתחבקים ביחד הרוח דלעילא
 והרוח דלתתא, ועל-ידי-זה נסתלק האדם (עין
 לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן סו): והנה כשאדם

חוטא, חס ושלום, על-ידי-זה הוא נכרת לגמרי
 משרשו העליון, ויש אשר נכשלו כל-כף הרבה
 בחטאים ובעוונות, ובפרט בפגמי הברית, שענשם
 הוא בכרת, רחמנא לישזבן, כי גם בפגמי הברית
 יש כל מיני ענשים, כמו שדרשו חכמינו הקדושים
 (בפרק ז' מסנהדרין), כי פשאדם נכשל, רחמנא
 לישזבן, בפגם הברית, הוצאת זרע לבטלה, או
 זכור או נדה או שאר מיני עוונות, רחמנא לצלן,
 ושאר מיני עריות, על-ידי-זה הוא מחשיף את כל
 האורות בעולמות העליונים, וגורם רבוי קלפות
 בעולם, שכל זה, רחמנא לצלן, הם הענשים
 הקשים והמרים שלו, שהיא שרוי בדפאון ובעצבון
 ובמחלקת ובמריבות ובעניות ובדחקות, ועוברים
 עליו צרות ויסורים, ואין לו לא עולם הזה ולא
 עולם הבא, ומכל שכן פשאדם, חס ושלום, נכשל
 בשאר מיני עברות, כמו חלול שבת וכל מיני
 לאוים, על-ידי-זה נחשכים ממנו כל האורות, ולכן
 האדם נמצא בסכנה גדולה בזה העולם, עם כל זאת
 אין לה דבר העומד בפני התשובה (ירושלמי פאה א,
 א), כי הוא יתברך מחכה לאדם שיחזור בתשובה,

כי עד יום מותו יחכה לו, אם ישוב מיד יקבלו, כי
 הקדוש-ברוך-הוא חפץ חסד, ואינו רוצה במיתתן
 של רשעים, אלא רוצה שיחזרו בתשובה, כי
 כשאדם זוכה לחזור בתשובה אמיתית, אפלו שהוא
 מנח כבר בעמקי עמקים בשאול תחתיות ומתחתיו,
 עם כל זאת כשרק מקבל על עצמו מפאן ולהבא
 לא לעשות דברים כאלו, ולא לעשות את ההבלים
 והשטיות שעשה עד עכשו, ומקבל על עצמו
 בתרטה גמורה, ומתודה בכל יום אליו יתברך, ובא
 ומתחנן לפניו יתברך, על-ידי-זה הקדוש-ברוך-הוא
 מקבלו, ואמרו חכמינו הקדושים (ברכות לד):
 מקום שבעלי תשובה עומדים, שם אין צדיקים
 גמורים יכולים לעמד, כי הוא כבר ירד כל-כף
 בעמקי עמקים בשאול תחתיות ומתחתיו, ועבר
 עליו מה שעבר, ועדין עובר עליו מה שעובר, עם
 כל זאת הוא מתחזק בכל מיני אפנים שבעולם
 לשוב בתשובה, על-ידי-זה הקדוש-ברוך-הוא
 מקבלו, ולאט לאט הוא מאיר אורות עליונים,
 אורות נשגבים, למעלה בעולמות העליונים, והוא
 שורף את כל הקלפות והמשחיתים שברא; אף

עליך לדעת, אהובי, בני, שזה לא הולך בפעם אחת, לא ביום אחד, לא בשבוע אחד, לא בחדש אחד ולא בשנה אחת וכו', כי יכולים לעבור ימים ושלשים רבות, אך הכל כפי הנסיון שמנסים אותו, אם הוא באמת רוצה לחזור בתשובה.

ולכן ראה, אהובי, בני היקר, מאחר שפבר עבר עליך מה שעבר, ונכשלת במה שנכשלת, ועשית כל מיני מעשים מגנים, עליך לקחת את עצמך בידך ולחזור בתשובה, ועליך לדעת, כי עקר התשובה היא רק בזכות הצדיקים הגדולים אשר בארץ המה, כי באמת כל זמן שאדם חי בזה העולם, הוא בסכנה גדולה מאד, כי אפלו מי שלא חטא, הוא בסכנה שלא יפל בפח יקוש, כי הקדוש-ברוך-הוא ברא את כל הבלי העולם הזה בשביל הבחירה והנסיון, וכל מה שאתה רואה לפני עיניך, הכל בשביל הבחירה, ובזה העולם יכולים בנקל להכשל בכפירות ובאפיקורסות, בנאוף, שקוץ, תעוב וזהמה, רחמנא לישזבן, ואם האדם זוכה ומחזיק מעמד, ומחזק את עצמו, אזי שכרו

הרבה מאד על-פי פּעֵלו, ומְכַל שְׁפָן מִי שֶׁכָּבַר
 נִכְשַׁל בְּהִרְבֵּה חֲטָאִים, עָלָיו הַנְּסִיּוֹן יוֹתֵר גָּדוֹל, שְׁלֹא
 יִפֹּל בַּחֲזָרָה בְּנוֹקְבָא דְתַהוּמָא רַבָּה, עַל-כֵּן עָקֹר
 תְּקוּנָו הוּא עַל-יַדֵּי הַצְּדִיקִים הָאֲמֵתִיִּים, הַדְּבוּקִים בּוֹ
 יִתְבָּרֵךְ בְּדַבְּקוֹת עֲלִיוֹנָה, אֲשֶׁר הֵם לֹא טָעְמוּ טַעַם
 חֲטָא מִימֵיהֶם, וְכָל יְמֵיהֶם הִתְיַגְּעוּ רַק בְּעִבּוּדַת
 הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, וּמְסָרוּ אֶת נַפְשָׁם עַל קְדוּשַׁת הַשֵּׁם בְּכָל
 יוֹם וּבְכָל שָׁעָה וּבְכָל רִגְעַ, וְלָמְדוּ אֶת תּוֹרַתוֹ
 הַקְּדוּשָׁה, וְנִכְנְסוּ בְּפִרְדֵּס הַתּוֹרָה: בְּפִשְׁט, רְמִז, דְּרָשׁ
 וְסוּד, וְחִדְשׁוּ חִדּוּשִׁים נִפְלְאִים בְּתוֹךְ הַתּוֹרָה
 הַקְּדוּשָׁה, וְתַפְלְתָם הִיְתָה בְּדַבְּקוֹת אֲמֵתִית וּבִיחּוּדִים
 עֲלִיוֹנִים, וְקִיּוּם מְצוּוֹתֵיהֶם הָיָה בְּשִׂמְחָה
 וּבְהַתְּלַהֲבוֹת עֲצוּמָה, וְעַל-יַדֵּי־זֶה זָכוּ לְהַגִּיעַ אֶל
 רוּחַ דְּלַעֲיֵלָא נִפְלְאָה וְנוֹרָאָה מְאֹד, וְאִזּוּ כְּשָׁבָא הַיּוֹם
 שֶׁהֵם מְסַתְּלָקִים מִהָעוֹלָם, יוֹרְדַת הַרוּחַ דְּלַעֲיֵלָא
 שְׁלָהֶם אֶל הַרוּחַ דְּלַתְתָּא כַּנִּ"ל, וְאִזּוּ מִתְחַבְּרִים יַחַד,
 וְעַל-יַדֵּי־זֶה נִשְׁאַרְתָּ הַשְּׂאֲרָתָם בְּזֶה הָעוֹלָם, כִּי כָּל
 זְמַן שֶׁהַצְּדִיק חִי, מְאֹד מְאֹד קָשָׁה לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו,
 וּבְפִרְט מִי שִׂיּוּדַע שְׁחָטָא וּפָגַם הִרְבֵּה בְּפָגַם הַבְּרִית,
 וּבְכָל מִינֵי לְכַלּוּכִים לְכַלְף אֶת עֲצָמוֹ, וּבְכָל מִינֵי

זממות זהם את עצמו, לו קשה מאד הרבה קשיות
 על הצדיק, כי בכל פעם נכנסות לו קשיות אחרות
 על הצדיק, כי רוצה שהצדיק יראה כמו שהוא
 רוצה וכמו שהוא מבין, והוא שוכח שמחו פגום
 לגמרי, והוא מלא זבל וזמה, ועל-פן מי שיודע
 שחטא אפלו פעם אחת במחשבה, כבר צריך לפל
 על פניו כל ימי חייו, ולהתבייש איך הוא מהרהר
 אחר צדיקים, ומכל שפן מי שיודע שחטא פעם
 אחת בפעל, בנדאי צריך לפל בכל יום על פניו,
 ולבקש ולהתחנן לפניו יתברך, איך נופלים עליו
 קשיות על הצדיק האמת, הדבוק בו יתברך בחי
 החיים, ומכל שפן וכל שפן מי שיודע שלכלך את
 עצמו ימים ושנים בכל מיני חטאים ועוונות
 ופשעים, עליו לפל על פניו בכל יום וללחך את
 העפר כלי האי ואולי יזכה לתקון, ואיך יעלה על
 הדעת לפגום כזה, שתהיה לו איזו השגה ברוחניות
 אלקות, שתהיה לו איזו השגה בצדיק?! בהכרח
 שתהינה לו קשיות על הצדיק, וההכרח שיפתוהו
 לדבר על הצדיק מה שיזכר, כי מחמת שהאדם
 חטא בכל מיני חטאים ועוונות, על-ידי-זה לכלך

אַת עֲצָמוּ בְּתַכְלִית הַלְּכָלוּף, וּבְשָׁבִיל זֶה יֵשׁ לוֹ
 קִשְׁיוֹת עַל הַצְּדִיקִים הָאֲמֵתִיִּים, וְהַצְּדִיקִים הָאֲמֵתִיִּים
 סוּבָלִים עֲלֵבֹנוֹת וּבְזִיוֹנוֹת, חֲרוּפִים וְגִדּוּפִים,
 מִרְשָׁעִים כָּאֵלוֹ, וְעַל-כֵּן כָּל זְמַן שֶׁהַצְּדִיק חֵי בְּזֵה
 הָעוֹלָם, אֵין בּוֹ שׁוּם תְּפִיסָה כָּלֵל, כִּי הוּא גִּעְלָם
 וְנִסְתָּר מֵעֵינֵי הָעוֹלָם, וְאִדְרָבָה מִתְגַּלִּים וּמִתְפָּרְסָמִים
 כָּל מִינֵי מְפָרְסָמִים שֶׁל שֶׁקֶר וְכָל מִינֵי צְבוּעִים, שֶׁהֵם
 הַמְּגַבִּירִים אֶת מְאוּרֵי הָאֵשׁ, וְלִהְפֹךְ אֵלֹו הַצְּדִיקִים
 הָאֲמֵתִיִּים הַדְּבוּקִים בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, הַמְּאִירִים אֶת מְאוּרֵי
 הָאוֹר, הֵם גִּעְלָמִים וְנִסְתָּרִים לְגַמְרֵי, שֶׁכָּל זֶה הוּא
 חֲרַבֵּן-בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ, שֶׁנֶּעְלָם וְנִסְתָּר הָאוֹר לְגַמְרֵי
 (עֵינֵי לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן סז), וְעַל-כֵּן בְּחַיִּים
 חִיּוֹתוֹ שֶׁל הַצְּדִיק, מְאֹד מְאֹד קָשָׁה לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו,
 כִּי כָּל אֶחָד מְדַבֵּר עֲלָיו כָּל דְּבָר רַע, וְאֶפְלוֹ אֵלֹו
 שֶׁכָּבֵר זָכוֹ לְהֵנוֹת מִמֶּנּוּ, לְבִסּוּף בּוֹרְחִים מִמֶּנּוּ, כִּי
 אֵי אֶפְשָׁר לָהֶם לְהִתְאַחֵז עִם רוּחַנִיּוֹת כְּזוֹ, כִּי הָאָדָם
 מְלֵא חֲטָאִים וְעוֹנוֹת, מְלֵא פְשָׁעִים, מְלֵא זְהֵמָה,
 וְאֵין אֲרוּר מְדַבֵּק בְּבְרוּף, מִמִּילָא הִתְכַרַח לְבִסּוּף
 לְבִרַח מִצְדִיק כְּזֶה, כִּי אֵי אֶפְשָׁר לְהִחְזִיק מֵעַמֵּד
 אֲצֵל צְדִיק כְּזֶה, וְעַל-כֵּן בְּחַיִּים חִיּוֹתוֹ שֶׁל הַצְּדִיק,

קָשָׁה וְכָבֵד מְאֹד לְקַבֵּל מִמֶּנּוּ, אֲךָ בְּשֵׁהַצַּדִּיק נִסְתַּלַּק מִזֶּה הָעוֹלָם, אִזּוּ יוֹרֶדֶת הַרוּחַ דְּלֵעִילָא שְׁלוֹ, וּמִתְאַחֲדַת יַחַד עִם הַרוּחָא דְלִתְתָא שְׁלוֹ, וְעַל-יְדֵי-זֶה הוּא נִפְטָר וְנִסְתַּלַּק מִן הָעוֹלָם, וְנִשְׁאַרְתַּת הַשְּׁאַרְתּוֹ בְּזֶה הָעוֹלָם אֲצֵל תַּלְמִידָיו הָאֲמִתִּיִּים, וּבְאַמַּת הַצַּדִּיק גַּם בְּעֵת מִיתַתּוֹ וְהִסְתַּלְּקוּתּוֹ מִמֶּשׁ, אֵינּוּ מִסְתַּלַּק מִן הָעוֹלָם לְגַמְרִי, חֵס וְשְׁלוֹם, כִּי עַדִּין נִשְׁאַרְתַּת בְּעוֹלָם חַיִּית נִפְלְאָה בְּתוֹךְ גּוֹפּוֹ הַקָּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא, שֶׁהוּא הַבְּלָא דְגַרְמִי, שֶׁנִּשְׁאַר אֲפִלּוֹ אֲצֵל כָּל אָדָם, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה מְקַבֵּל עֲנָשׁוֹ וּשְׁכָרוֹ, אֲךָ אֲצֵל אָדָם פְּשׁוּט מִכָּל שְׂכֵן אָדָם שָׁמַת עִם עֲבֵרוֹת, חֵס וְשְׁלוֹם, בְּלֹא תִשׁוּבָה, אִזּוּ גַם הַחַיִּית נִעְקַרְתַּת מִשְׁרָשָׁה, וְאֵינּוּ יָכוֹל לְחַבֵּר הַנֶּפֶשׁ עִם הַרוּחַ וְכוּ', שְׁנָה סוּד כָּרַת, חֵס וְשְׁלוֹם, שֶׁנִּכְרַת לְגַמְרִי, וְזֶה עָקֵר עֲנָשׁוֹ — שְׁלֹא מִתְאַחֲדִים הַרוּחַ דְּלֵעִילָא וְהַרוּחַ דְּלִתְתָא כָּלָל, וְאֲפִלּוֹ מִי שְׁאֵינּוּ חֵיב כָּרַת, רַק שְׁאֵינּוּ מְזַכָּךְ כְּרֵאוּי, הוּא צָרִיךְ לְסַבֵּל יְגִיעוֹת וּמְרִירוֹת רַבָּה קִדְּם שְׁזוּכָה לְחִזּוֹר וּלְקַשֵּׁר זֶה הַחַיִּית לְשָׁרְשׁוֹ, שְׁנָה כָּל הָעֲנָשׁ שֶׁל חַבּוּט הַקָּבֵר וְהָעֲנָשִׁים הַקָּשִׁים וְהַמְרִים שֶׁמְגִיעִים לְכָל מַת שֶׁנִּפְטָר מִזֶּה הָעוֹלָם, כַּמּוּבָא בְּסִפְרֵים

רבים, אָבֵל הַצַּדִּיק, וּבִפְרָט הַצַּדִּיק הַגָּדוֹל בְּמַעֲלָה,
 שְׂוֹפֵךְ עֲצָמוֹ מִכָּל וְכָל, הוּא אֵינוֹ מֵת כָּלֵל, כִּי
 צַדִּיקִים בְּמִיתָתָן קְרוּיִים חַיִּים, כִּי גַם אַחַר
 הַסְּתַלְקוֹתוֹ מִקֶּשֶׁר וּמִיַּחַד חַיּוֹת גּוֹפוֹ, שֶׁהוּא הֵבֵלָא
 דְּגַרְמִי, בְּעֵצָם חַיּוֹת דְּקַדְשָׁה, וּמִקֶּשֶׁר וּמִיַּחַד כָּל
 חַיּוֹתוֹ עַד לְעֵילָא וּלְעֵילָא, וְאִזּוּ הוּא עוֹסֵק בְּתַקּוּן
 נַפְשׁוֹת יִשְׂרָאֵל יוֹתֵר מִבְּחַיָּו, מִחֲמַת שְׂאֵז הוּא עוֹלָה
 בְּכָל פַּעַם לְמַדְרָגוֹת נוֹרְאוֹת וְנִפְלְאוֹת וְנִשְׁגָּבוֹת
 כָּל-כָּף, עַד שְׂיָכוֹל לְתַקֵּן הַכֵּל, וְזוֹ מַעֲלַת קַבְרֵי
 הַצַּדִּיקִים הָאֲמִתִּיִּים, שְׂצָרִיכִים לְהַשְׁתַּדֵּל לְבוֹא בְּכָל
 פַּעַם לְקַבְרֵי הַצַּדִּיקִים, בִּפְרָט מִי שְׂרוּצָה לְחַזֵּר
 בְּתִשְׁבּוּבָה, עָלָיו לְהֵיוֹת רְגִיל לְבוֹא לְהַשְׁתַּטֵּחַ עַל
 קַבְרֵי הַצַּדִּיקִים, וּלְבַקֵּשׁ רַחֲמִים עַל נַפְשׁוֹ, כִּי שָׁם
 עַל קֶבֶר הַצַּדִּיק שׂוֹרֵה הַשְּׂאֵרֶת נַפְשׁוֹ הַקְּדוּשָׁה,
 וְנַפְשׁוֹ קְשׁוּרָה לְמַעֲלָה מַעֲלָה, כִּי אַחַר הַסְּתַלְקוֹתוֹ
 אִזּוּ עָקֵר הַדְּבָקוֹת רוּחָא דְלִתְמָא וְרוּחָא דְלְעֵילָא,
 וּבְחַיִּים חַיּוֹתוֹ הִיָּה בְּלִתִּי אֶפְשָׁרִי שְׂתַרְדַּד הַרוּחַ
 דְּלְעֵילָא לְגַמְרִי, וּבִשְׁבִיל זֶה קָשָׁה לְקַבֵּל מִמֶּנּוּ בְּחַיָּו
 כַּנִּל, לֹא-כֵן אַחַר הַסְּתַלְקוֹתוֹ, שְׂאִזּוּ יוֹרְדַת הַרוּחַ
 דְּלְעֵילָא, וּמִתְחַבֵּרֶת עִם הַרוּחָא דְלִתְמָא, וְנִשְׂאֵרֶת

השארה על קברו, ועל-פן מי שרק בא אל קברו הקדוש, ומבקש ומתחנן מלפניו יתברך, שיחוס וירחם עליו, שיזכה לחזר בתשובה, על-ידי-זה נמשכת גם עליו בחינת רוח דלעילא, ומתאחדת עם רוח דלתתא, ויש לו תקנה לתקן הכל, שזו מעלת בעל התשובה, וכל מי שיודע שפגם יותר ויותר, חס ושלום, הוא צריך להמשיך התקון ממקום הגבוה עוד יותר, עד שיש שפגמו כל-כך בפרט עתה בדורות הללו, שאי אפשר להם לתקן, כי אם על-ידי הצדיקים שוכני עפר, על-ידי שבאים אל קברם הקדוש, כאשר הזהירנו רבנו ז"ל לבוא אל ציונו הקדוש, ולומר שם העשרה מזמורי תהלים, ולתן צדקה, ולבקש רחמים ממנו יתברך, ועל-ידי-זה גכון יהיה לבו ובוטוח, שיתקן הכל, כי תכף-וימך אחר הסתלקות הצדיק הוא עולה למעלה למעלה, כי הרוחא דלתתא מתאחדת עם הרוחא דלעילא, ועל-ידי-זה נמשכת הארה לכל מי שבא אל קברו הקדוש, ודבר זה סובב על כל קברי הצדיקים.

וְעַל-כֵּן אֲשֶׁרֵי מִי שְׁזוֹכָה לְבוֹא בְּכָל פַּעַם
 לְהִשְׁתַּטַּח עַל קִבְרֵי הַצַּדִּיקִים, בְּפָרֹט מִי שְׁזוֹכָה
 לְבוֹא לְהִשְׁתַּטַּח עַל צִיּוֹן רַבָּנוּ ז"ל בְּעִיר אוֹמֵן,
 שֶׁהִבְטִיחָנוּ בְּעֵדִים כְּשָׂרִים בְּחַיִּים חַיּוֹתוֹ, שְׁאַפְלוּ אִם
 עָצְמוּ וְגָבְהוּ פִּשְׁעֵיו שֶׁל הָאָדָם, אִךְ אִם יָבוֹא שָׁם
 אֶל קִבְרוֹ, וַיֹּאמֶר הִעֲשָׂה מִזְמוּרֵי תְהִלִּים שֶׁהֵם
 ה"תְּקוּן הַכָּלְלִי", עַל-יְדֵי-זֶה יִזְכֶּה לְתִקּוּן הַכֹּל, אִךְ
 צְרִיכִים לְדַעַת, שֶׁבְהִכְרַח בְּשִׁבִיל הַבְּחִירָה וְהַנְּסִיּוֹן,
 שֶׁתְּהִינָה לוֹ הַרְבֵּה מְנִיעוֹת, וְצָרִיךְ לְשַׁבֵּר אֶת
 הַמְּנִיעוֹת הַרְבּוֹת שֶׁיֵּשׁ לוֹ קִדְּם שְׁזוֹכִים לְבוֹא אֵלָיו,
 כִּי הַמְּנִיעוֹת רַבּוֹת וְעֲצוּמוֹת מְאֹד בְּלִי שְׁעוֹר, וְעַקֵּר
 הַמְּנִיעוֹת הֵן מְנִיעוֹת הַמַּח, וּמֵה גַם שֶׁיֵּשׁ בְּנֵי-אָדָם
 שֶׁנֶּאֱפְלוּ כָּל-כָּף, שְׂאִינָם מְאֲמִינִים בְּעֲצָמָם שֶׁיְכוּלִים
 לְקַבֵּל תְּקוּן לְפִי עֲצָם רַבּוּי קִלְקוּלָם בְּכָל פַּעַם בְּלִי
 שְׁעוֹר, אִךְ-עַל-פִּי שְׁתוּלִים הַקְּלָקְלָה בְּעֲצָמָם, עִם כָּל
 זֶה גַם-כֵּן מְנִיעוֹת הַמַּח, שְׂאִינָם מְאֲמִינִים
 בְּגִדְלַת חֲסָדֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר לֹא תִמְנוּ וְלֹא כְּלוּ
 לְעוֹלָם, וּבְגִדְלַת צַדִּיקֵי הָאֱמֶת, שֶׁיֵּשׁ לָהֶם כַּח לְתִקּוּן
 הַכֹּל בְּכָל פַּעַם יְהִיֶּה אִיךְ שִׁיְהִיֶּה, בְּפָרֹט אַחַר
 הַסְּתַלְקוֹתָם, שְׁעוּלִים בְּכָל פַּעַם בְּמַדְרָגוֹת חֲדָשׁוֹת,

ועל-ידי-זה כל מי שחפץ בכל פעם לקבל את
 התקון, גם הוא יכול להתקן, והעקר רק לשבר
 מניעות המלח; ועל-פני ראה, אהובי, בני היקר,
 להיות רגיל לבוא אל קברי הצדיקים הגדולים,
 ולהשתטח שם, ולבקש רחמים מלפניו יתברך:
 "רבנו של עולם, עשה למען הצדיקים הקדושים
 אשר בארץ המה שבאתי אל קברם הקדוש",
 ותבקש רחמים ממנו יתברך, שיחוס וירחם עליך
 לשבר ממך את גשמיות גופך, ושתזכה לחזור
 בתשובה, ושללא יהיו לך שום קשיות וספקות על
 שום צדיק שבעולם, ומכל שפן וכל שפן אם תזכה
 להוציא מהכח אל הפעל לבוא ולהשתטח על ציון
 רבנו ו"ל בעיר אומן, שהבטיחנו בחיים חיותו עם
 עדים כשרים, שמי שיבוא אל ציונו הקדוש, אז
 יעשה כל מיני מאמצים להוציא את האדם הזה
 מהשואל תחתיות ומתחתיו; ועל-פני, אהובי, בני
 היקר, אל תהיה בטלן, וראה להוציא מהכח אל
 הפעל על-כל-פנים פעם אחת בחיך להיות בציון
 רבנו ו"ל, ואף שתתפשטנה עליך כל מיני מניעות,
 הן מניעות מחמת ממון, הן מניעות מחמת קרובים

ומשפחה, הן מניעות מחמת העולם, עליך לדעת,
 כי לא תהיה בזה העולם תמיד, כי יבוא היום
 והשעה והרגע שתצטרך לצאת מזה העולם, וכאן
 יש צדיק בזה שמבטיח לך הבטחה כל-כף חזקה,
 שתזכה לתקון נורא ונפלא מאד; על-כן עשה זאת,
 אהובי, בני, וברח לך במסירות נפש הגדולה ביותר
 אל ציונו הקדוש בעיר אומן על-כל-פנים פעם
 אחת בחיידך, ותבקש רחמים על עצמך, ותאמר שם
 העשרה מזמורי תהלים, ובזכות זה תזכה לתקון
 אמתי ונצחי, ואל תסתפל על שום מונע ומעכב,
 אפלו שיהיה המונע מי שיהיה, כי על תקון נורא
 ונפלא בזה אסור להסתפל על שום ברירה שבעולם,
 והבעל-דבר מלביש עצמו במי שמתלבש בכל מיני
 שקרים והבלים, העקר שלא תלך אל ציון רבנו
 ז"ל, ועל-כן העקר ראה למסר את נפשו לבוא
 להשתטח על ציון רבנו ז"ל בעיר אומן, ואז נכון
 יהיה לך ובטוח, שתזכה לתקן הכל; אשרי מי
 שאינו מטעה את עצמו כלל, וזוכה להיות תמיד
 בקברי הצדיקים, ומשתטח שם על קבריהם,
 ומבקש ומתחנן על נפשו, ומכל שכן מי שזוכה

להוציא מהכח אל הפעל להיות בציון רבנו ז"ל,
שאז בודאי יזכה לתקן הכל, אשרי לו בזה ואשרי
לו בבא!

ה.

צריך שתדע, אהובי, בני היקר, אשר בזה
העולם אין לך אדם שלא עובר עליו מרירות וצרות
ויסורים קטנות וחלישות הדעת וכו', זה חסרה לו
פרנסה, וזה חסרה לו בריאות, זה חסר לו ילדים,
וזה חסרה לו אשה וכו' וכו', אין לך אדם שלא
יחסר לו איזה דבר, ואין לך אדם שלא יחסר לו
איזה ענין מסים שרוצה בחייו, תמיד חסר לו
משהו, והכל בא מחמת עוונותיו המרבים, פי
באמת מי שזוכה לשוב בתשובה אמתית, וזוכה
להכלל בו יתברך, ויודע אשר אין שום מציאות
בלעדיו יתברך כלל, והכל לכל אלקות גמור הוא,
לו אין חסר שום דבר, פי הקדוש-ברוך-הוא
משפיע עליו כל מיני השפעות טובות, פי באמת
צדיק וישר הוא, ורוצה להשפיע השפעות טובות
לכל בר ישראל, אף האדם מחמת עוונותיו המרבים

עושה לעצמו צל, וקשה וכבד לו להשיג השגות
 אלקותו יתברך, וקשה וכבד לו לקבל את השפעתו
 ממנו, כי על-ידי כל חטא ועון ופשע, שאדם חוטא
 ופושע נגדו יתברך, רחמנא לישזבן, הוא גורם
 לעצמו קלפות והסתרות והעלמות ומניעות,
 שמכסות ומעלימות ומסתירות ומונעות ממנו את
 ההשפעה לבוא, ועל-כן אין שום עצה לצאת מהרע
 שלו ולשוב בתשובה אמיתית, וכן לזכות שתשפעה
 עליו השפעות טובות, ולמלא את כל חסרונו מה
 שחסר לו, כי אם על-ידי שיבוא אל הצדיקים
 האמתיים הדבוקים בו יתברך בדבקות אמת, והם
 בטלים לגמרי באין סוף ברוך הוא, ואין להם שום
 הסתכלות על זה העולם, ואין להם שום שמיעה
 בזה העולם, ואין להם שום דבור בזה העולם, ואין
 להם שום הליכה בזה העולם, כי הם כל-כף
 דבוקים ברוחניות חיות אלקותו יתברך, עד שאינם
 בזה העולם כלל, אך צדיקים כאלו הם געלמים
 ונסתרים לגמרי מעיני העולם, ועל צדיקים כאלו
 יש הרבה קשיות וספקות, כי הלא הם זכו להגיע
 לרוחניות כזו עד שהם בטלים לגמרי ממציאותם,

והאדם מנח עדין בקטנות ובחשף, ועל-כן איך זבין וישפיל דרכי והנהגות הצדיקים הגדולים במעלה נוראה ונפלאה מאד?! ועל-כן לא בחנם שיש קשיות על הצדיקים, כמו שאמר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן נב): מה שקשה קשיות על הצדיקים, זה מכרח להיות, כי הצדיקים מתדמים ליוצרים, וכמו שקשה קשיות על השם תברך, כמו-כן בהכרח, שיהיה קשה קשיות על הצדיק, כי הוא מתדמה אליו תברך, כי באמת הצדיק אינו חפץ שום דבר, וכל מחשבתו ורצונו וכסופיו הם רק להפיל באין סוף ברוך הוא, וכל יגיעתו וטרחתו בעבודת השם תברך, הן בקיום המצוות בשמחה עצומה, שמחה אין סופית, הן בלמוד תורתו הקדושה, והן בתפלתו והתבודדותו ונדבקותו ויחודיו וכו', הכל פונה אחת היא — איך לזכות להפיל בו תברך, ואיך לזכות להמשיך את הקדוש-ברוך-הוא בזה העולם, והם מתנגעים על זה ימים ושנים, עד שכל אחד ואחד פני יגיעתו וטרחתו זוכה להגיע לזה כפי מדרגתו, וכפי שרש נשמתו וכו', ובדבר זה אין לאנשים מגשמים שום

השגה כלל, כי האדם מחמת שנתגשם בחטאיו
המרבים והעצומים, הכל חשף לו, ואי אפשר
להסביר לו דבר זה, שיש ענין בזה העולם
שיסתובב אדם בזה העולם, ורואים רק את גשמיות
גופו, אבל בפנימיותו הוא נכלל לגמרי באין
סוף ברוך הוא, כי אין לו שום רצונות וכסופים
אחרים, וכמו שגלה לנו רבנו ז"ל, אשר הפנימיות
של הצדיק היא ענין אחר לגמרי, כי האיש הפשוט
ועובד השם נדמה שהולך עם פרפשות ונדקים כמו
שאר בני-אדם, ואף-על-פי-כן הוא ענין אחר
לגמרי, ואי אפשר להפירו מבחין כלל, וזוהי טעות
גדולה, שבני-אדם חושבים וסוברים, שצריכים
להפיר את הצדיק בפניו, בצלמו ובדמותו, שיהיה
משנה בדמותו ובתנועותיו, ובאמת לא-כן הוא, כי
צדיק הוא בדמות ובצלם כמו כל האנשים, ואין בו
שום שנוי, ואף-על-פי-כן הוא ענין אחר לגמרי,
ושאר בני-אדם אינם בדמותו כלל באמת לאמתה
(עין לקוטי-מנהר"ן, חלק ב', סימן קטז), ועל-כן לא
בחנם קשה קשיות על צדיקים קדושים כאלו,
ועל-פי-רב אלו בני-אדם המלכלכים בתאוותיהם

ובמדוּתיהם הרעות, שטמאו ולכלכו את עצמם
 ימים ושנים, רחמנא לישזבן, ועשו כל מיני תועבות
 רעות, עד שהם חתיכת זבל וחתיכת זחמה, איך הם
 יכולים להשיג ברוחניות אלקות, איך הם יכולים
 להשיג בצדיק אמת, שדבוק בו יתברך! ועל-כן
 בהכרח שיחרפו ויבזו ויגנו אותו, וידברו עליו כל
 דבר רע, ואפלו אלו הקוראים לעצמם תלמידיו,
 גם-כן נופלות עליהם בכל פעם קשיות וספקות
 עליו, כי באמת כל מחשבתו של הצדיק היא רק
 איך להוציאם מהבוץ שלהם, ולכבדם ולנקותם
 ולהלבישם בלבושים יקרים, אף האדם אינו זוכה
 לזה כל-כף מהר, כי לעזר לבעל בחירה זה דבר
 מאד קשה וכבד, ובפרט מי שכבר חטא ופגם בזה
 העולם, מאד מאד קשה לעזר לו, כי הנה הצדיק
 משחק עמו בכל מיני משחקים, ומדבר עמו בכל
 מיני דבורים, ומספר לו כל מיני ספורים, ומוריד
 את עצמו אליו בכל מיני אפנים, והכל לכל רק כדי
 להגיע אל נקדתו הפנימית, ולהעלותו אליו יתברך,
 אז אם התלמיד זוכה לסלק את דעתו וחקמתו
 ושכלו לגמרי, ומציית את רבו, אז יוכל לקבל ממנו

אורות נשגבים, אורות צחצחות, אבל אם הוא לא מוכן לזה, או שנופלים עליו קשיות וספקות רבים, לבסוף הוא מתחיל לחלק על רבו, וכאשר רואים בחוש, שבכל דור ודור יש צדיקים אמתיים, הדבוקים בו יתברך בדבקות אמת, ומתיגעים ביגיעות עצומות, ומבטלים את זמנם היקר מפל הון, ומשליכים את הכל, ומורידים את עצמם לכל מיני ירודים ונפולים, עד שזוכים לקרבם קצת אליו יתברך, ולבסוף דיקא אלו התלמידים מבעטים אחר-כך ברבם, ומדברים עליו כל דבר אסור, וכל זה נמשך להם מחמת רב גאותם, שנמשכת להם מחמת פגם הברית, שחטאו ופגמו מאד בכריתם, ועל-כן כשהצדיק האיר בהם כבר איזו הארה, נדמה להם שכבר זכו לאיזו מדרגה, וזה גורם להם אחר-כך לישות, ומתחילים לדבר על הצדיק האמתי כל דבר אסור, ומתרחקים ממנו, ומרחקים גם אחרים, ולא דעת ותבונה להם, שאפלו אם כן היו נשארים אצל הצדיק, כל מה שזכו עד עכשו על ידו, זה לא עולה אפלו כנקדה אחת מה שיכולים לזכות על ידו עדין, אף מחמת שחטאו

בפגם הברית, ובפטרט בחטא המגנה הוצאת זרע
 לבטלה, בזה קלקלו את מחם ודעתם, ועל-כן אינם
 נשאים אצל רבם, אלא מתחילים לדבר עליו כל
 דבר אסור, ולא רק שהם נוֹפלים במקום שנוֹפלים,
 אלא שעוקרים עוד גשמות ישראל, ועל-כן
 הבחירה והנסיון גדולים מאד מאד בזה העולם, כי
 מי יכול למצא את הצדיק האמתי הדבוק בחי
 החיים בו יתברך, ואין לו שום מחשבה אחרת רק
 להעלות ולהגביה את כל גשמות ישראל אליו
 יתברך, ומי יכול להיות בטוח שגם הוא לא יתחיל
 לחלק על רבו ולבעט בו?! ועל-כן הנסיון קשה
 מאד מאד, כי רב רבם של בני-אדם לא זוכים אִפְלוּ
 למצא את הצדיק האמת, מרבוני ליצנות שיש
 בעולם, שמתלוֹצְצִים ממנו, ומבטלים ומכסים
 ומסתירים אותו לגמרי מזה העולם, ואִפְלוּ אלו
 שקבר זכו לשבר את כל המניעות, וקפצו על מה
 שקפצו, ונכנסו למקום שנכנסו, גם עליהם הסכנה
 אורבת מאד, מצד הישות והגאות שנדבקו בכל
 אדם שחטא ופגם בפגם הברית, ועל-כן לבסוף
 נתרחקים, וזה הנסיון הגדול ביותר, ומאחר שלא

כֵּל אֶחָד יְכוּל לְמַצֵּא אֶת הַצַּדִּיק הַזֶּה, וְלֹא כֵּל אֶחָד
 יְכוּל לְעַמֵּד בְּנִסְיוֹן, וְאִם-כֵּן אָבִד מְנוּס וְתַקְוָה, אִי
 לְכַף מַה לְעֲשׂוֹת? לְזֹאת יֵשׁ יַעֲזֶה נוֹרָאָה וְנִפְלְאוּהָ,
 לְהִיּוֹת רָגִיל לְהִשְׁתַּטַּח עַל קַבְרֵי צַדִּיקִים, כִּי
 הַצַּדִּיקִים הָאֲמֵתִיִּים, כָּל יְמֵי חַיֵּיהֶם מוֹסְרִים אֶת
 נַפְשָׁם בְּעִבּוּר גִּשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וּמִכָּל שָׁכָן לְאַחַר
 הַסְּתַלְקוֹתָם, כִּי אֲצֵל הַצַּדִּיקִים הָאֲמֵתִיִּים נִתְקַיֵּם
 (שׁוֹפְטִים טז, ל): "וַיְהִי הַמָּתִים אֲשֶׁר הֵמִית בְּמוֹתוֹ
 רַבִּים מֵאֲשֶׁר הֵמִית בְּחַיָּו", כִּי הַצַּדִּיק הָאֲמֵת מוֹסֵר
 אֶת נַפְשׁוֹ בְּעִבּוּר כְּלָלִיּוֹת גִּשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל כָּל יְמֵי
 חַיָּו, וְלוֹחֵם מְלַחֶמֶת ה', וּמַגְלֶה וּמַפְרָסֵם אֶת אֲמַתּוֹ
 מְצִיאֹתוֹ יְתַבְרַךְ, אֲשֶׁר בְּזֶה הוּא מְמִית וּמְכַנִּיעַ אֶת
 הַקְּלָפוֹת שֶׁבְּרָאוּ בְּנֵי-אָדָם עַל-יְדֵי עֲוֹנוֹתֵיהֶם, כִּי
 עַל-יְדֵי כָּל חַטָּא וְעוֹן שֶׁאָדָם חוֹטֵא וּפּוֹשֵׁעַ נִגְדוּ
 יְתַבְרַךְ, עַל-יְדֵי-זֶה הוּא בּוֹרֵא קְלָפוֹת וּמְשַׁחִיתִים
 שָׂדִים וְרוֹחִין בִּישׁוּן, אֲשֶׁר הֵם מְסַתִּירִים וּמְעֲלִימִים
 אֶת אֲמַתּוֹ מְצִיאֹתוֹ יְתַבְרַךְ, וְכָל הַצְּרוֹת וְהַעֲנִיּוֹת
 וְהַדַּחְקוֹת וְהַיְסוּרִים הַקָּשִׁים וְהַמְרִים שֶׁבְּנֵי-אָדָם
 סוֹבְלִים, הֵם רַק מַחְמַת אֵלֹה הַקְּלָפוֹת וְהַשָּׂדִים
 וְהַרוֹחִין שֶׁנִּבְרְאוּ מִפְּגַמְיָהֶם הַעֲצוּמִים, בְּפָרֶט

מפגמי הברית, אבל הצדיקים האמתיים לוחמים
 בחייהם, ומגלים ומפרסמים את אמתת מציאותו
 ותברו, אך אחר הסתלקותם, שאז הפשיטו את
 גופם הגשמי ונטמנו בקברם, על ידי זה הכח
 הרוחני שלהם גדול מאד מאד, ועל כן רבים אשר
 המיתו במותם מאשר המיתו בחייהם, כי בזה שהם
 כבר נסתלקו ועלו לעילא ולעילא, בזה הם
 ממשיכים ללחם את מלחמת השם, כי כל הצדיקים
 הבטיחו בחיים חיותם, אשר בעת הסתלקותם הם
 לא ינוחו ולא ישקטו, עד שיוציאו מהכח אל הפעל
 להחזיר את נשמות ישראל בתשובה, ויביאו את
 משיח צדקנו, אשר יגאלנו, ובשביל זה נוסעים בכל
 פעם אל קברי הצדיקים הקדושים, כי שם נשארת
 נפשם.

ועל כן מי שיודע שחטא ופגם בפגם הברית,
 ונכשל בפה שגכשל, עליו לילך ולהשתטח על
 קברי גדולי הצדיקים, ולבקש הרבה על נפשו, כי
 עקר מה שנוסעים לקברי הצדיקים, הוא רק בשביל
 תקון הברית, שיזכה לתקן את אשר חטא ופגם,

ועל-כֵּן כְּשֶׁאִינּוּ זוֹכֶה לָבוֹא אֶל אֵיזֶה צַדִּיק אֲמַתִּי
הַדְּבוּק בְּחַי הַחַיִּים, כְּשֶׁעֲדִין חַי בְּזֶה הָעוֹלָם הַגִּשְׁמִי
וְהַחוּמָּרִי, עָלָיו לָבוֹא אֶל קַבְּרֵי גְדוּלֵי הַצַּדִּיקִים
הַמְּבַחֲרִים בְּמַעֲלָה מְאֹד מְאֹד, וַיִּבְקֹשׁ שֵׁם רַחֲמִים
וְתַחֲנוּנִים, כִּי שֵׁם שׁוֹרָה נִפְשָׁם, וּבְזֶה שְׂבָאִים
וּמִשְׁתַּטְּחִים עַל קַבְּרֵי הַצַּדִּיקִים, וּבוֹכִים וּמְבַכִּים
שָׁמַיִם וָאָרֶץ, שֶׁיַּעֲזֹר לָהֶם הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְצִאת
מֵהַפַּח יְקוֹשׁ שֶׁנִּלְכְּדוּ בּוֹ, אֲזִי זְכוּת וְכַח הַצַּדִּיקִים
עוֹזְרֵת לָהֶם לָשׁוּב בְּאַמֶּת בְּתַשׁוּבָה, וְשֵׁם מִתְקַבְּלוֹת
כָּל הַתְּפִלוֹת וְהַבְּקָשׁוֹת, וְעַל-כֵּן אֲשֶׁרִי מִי שְׁזוֹכֶה
לְהוֹצִיא מֵהַפַּח אֶל הַפַּעַל לָבוֹא בְּכָל פַּעַם אֶל קַבְּרֵי
הַצַּדִּיקִים, וּלְבַקֵּשׁ וּלְהַתְחַנֵּן עַל נַפְשׁוֹ, שְׂאֹז בְּוַדַּאי
יִזְכֶּה סוּף כָּל סוּף לְחֹזֵר בְּתַשׁוּבָה בְּזְכוּת הַצַּדִּיק
הַקְּדוֹשׁ הַשׁוֹכֵן כָּאֵן, וּבַפְּרָט מִי שְׁזוֹכֶה לְהוֹצִיא
מֵהַפַּח אֶל הַפַּעַל לָבוֹא אֶל צִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל בְּעִיר
אוּמָן, אֲשֶׁר הִבְטִיחֵנוּ בְּחַיִּים חַיּוֹתוֹ עִם שְׁנֵי עֲדִים
נְאֻמָּנִים וּכְשָׁרִים, אֲשֶׁר מִי שְׂיָבוֹא לְצִיּוֹנוֹ הַקְּדוֹשׁ,
וַיֹּאמֶר שֵׁם הָעֶשְׂרָה מְזֻמְרֵי תְּהִלִּים, אֲפֵלוּ אִם עֲצָמוֹ
וּגְבָהוּ פִּשְׁעָיו וְחֻטְאָיו, יִזְכֶּה לְתַקּוּן, צְרִיף לְהַשְׁתַּקֵּק
גַּם עַל זֶה, כִּי גַם עַל זֶה מִשְׁתַּטְּחִים כָּל הַמְּגִיעוֹת

והספקות והבלבולים, שכל אחד דורש לכבוד עצמו, ויש כל מיני מניעות ועפובים: הן מצד ממון, והן מצד כבוד, והן מצד גאות, והן מצד רחוק הדרך, והן מצד בני הבית, והן מצד קרובי המשפחה, לכל אחד ואחד יש מניעות אחרות כפי ירידתו ונפילתו, וכפי פגמיו שצריך לתקן, כמובן הנסיונות שלו קשים ומרים מאד, ועל-כן אשרי מי שזוכה לשבר את כל המניעות, ובא אל ציון רבנו ז"ל, ומבקש ומתחנן הרבה ממנו לתברך, שיחוס וירחם עליו, שיזכה לתקן את כל מה שחטא ופגם, אזי כח רבנו ז"ל גדול מאד מאד, באשר הבטיחנו בחייו, וזוכה להגיע אל תקון נצחי, ומתקן הכל.

תם ונשלם, שבח לאל בורא עולם!

